

Brüsszel, 2025. szeptember 19.
(OR. en)

12743/25

Intézményközi referenciaszám:
2025/0291 (NLE)

SOC 604
GENDER 170
ANTIDISCRIM 80
EMPL 401
TELECOM 296
CYBER 242
DATAPROTECT 208
DIGIT 170
FREMP 230

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. szeptember 19.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Tárgy:	Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió által az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról szóló ajánlástervezetével kapcsolatban képviselendő álláspontról
--------	--

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 518 final.

Melléklet: COM(2025) 518 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.9.19.
COM(2025) 518 final

2025/0291 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról szóló ajánlástervezetével kapcsolatban képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az Európa Tanács Miniszteri Bizottságában az Európa Tanács egyenlőségről és mesterséges intelligenciáról szóló ajánlásának (a továbbiakban: az ajánlás) tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat. Az ajánlást a mesterséges intelligenciával, az egyenlőséggel és a hátrányos megkülönböztetéssel foglalkozó szakértői bizottság (a továbbiakban: szakértői bizottság) dolgozta ki, és azt várhatóan a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és a megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányítóbizottság (a továbbiakban: irányítóbizottság) közös plenáris testülete hagyja jóvá 2025. november 18–20-i ülésén, hogy azt 2025 végéig történő elfogadás céljából benyújthassa az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága

A Miniszteri Bizottság az Európa Tanács döntéshozó szerve, amely az Európa Tanács 46 tagállamának külügyminisztereiből vagy strasbourgi állandó képviselőiből áll. A Miniszteri Bizottság szerepét és feladatait az Európa Tanács Alapszabályának (a továbbiakban: Alapszabály) IV. fejezete ismerteti. Az Alapszabály 14. cikke szerint az Európa Tanács minden tagjának egy képviselője lehet a Miniszteri Bizottságban, és mindegyik egy szavazattal rendelkezik. Valamennyi uniós tagállam tagja az Európa Tanácsnak, és így képviselteti magát a Miniszteri Bizottságban. Az EU szavazati jog nélküli megfigyelői státusszal rendelkezik.

2.2. A mesterséges intelligenciával, az egyenlőséggel és a hátrányos megkülönböztetéssel foglalkozó szakértői bizottság

A szakértői bizottság a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság közös albizottsága, amelyet a Miniszteri Bizottság bízott meg azzal a feladattal, hogy 2025 végéig készítsen ajánlást a mesterségesintelligencia-rendszerek hatásáról, valamint arról, hogy azok milyen lehetőséget kínálnak az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – előmozdítására, és milyen kockázatokat jelenthetnek a megkülönböztetésmentesség tekintetében.

A szakértői bizottság az Európa Tanács tagállamainak nyolc képviselőjéből, a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság négy képviselőjéből és az irányítóbizottság négy képviselőjéből, valamint hat olyan független szakértőből áll, akik jelentős szakértelemmel rendelkeznek a mesterséges intelligencia, az emberi jogok, az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – és a megkülönböztetésmentesség területén. A szakértői bizottság minden tagja egy szavazattal rendelkezik. Az EU szavazati jog nélkül vesz részt a bizottság munkájában.

A nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság egyaránt az Európa Tanács 46 tagállamának képviselőiből áll, akik mindegyike egy szavazattal rendelkezik. Ezenkívül plenáris testületük ülésein részt vesznek az Európa Tanács különböző szerveinek képviselői, kormányközi szervezetek, megfigyelői státusszal rendelkező államok képviselői, valamint nem kormányzati szervezetek és szakosodott intézmények. Az Európai Unió képviselői alkalmanként, szavazati jog nélkül vesznek részt a plenáris testületi üléseken.

2.3. Az Európa Tanács keretegyezménye a mesterséges intelligenciáról, valamint az emberi jogokról, a demokráciáról és a jogállamiságról

A Miniszteri Bizottság 2024. május 17-én elfogadta az Európa Tanács mesterséges intelligenciáról, valamint az emberi jogokról, a demokráciáról és a jogállamiságról szóló keretegyezményét (a továbbiakban: keretegyezmény), amely annak biztosítására hivatott, jogilag kötelező erejű szerződés, hogy a mesterségesintelligencia-rendszerek életciklusán belüli tevékenységek teljes mértékben összhangban legyenek az emberi jogokkal, a demokráciával és a jogállamisággal, miközben elősegítik a technológiai fejlődést és az innovációt.

A keretegyezmény kiterjed olyan MI-rendszerekre, amelyek potenciálisan ellentétesek az emberi jogokkal, a demokráciával és a jogállamisággal. A keretegyezményben foglalt elvek és kötelezettségek az MI-rendszerek életciklusán belül a hatóságok vagy a nevükben eljáró magánszereplők által végzett tevékenységekre alkalmazandók. Az egyezmény részes felei továbbá kötelesek a magánszereplők által az MI-rendszerek életciklusán belül végzett tevékenységekből eredő kockázatokat és hatásokat az egyezmény tárgyának és céljának megfelelően kezelni, de választhatnak, hogy az egyezményben foglalt kötelezettségeket alkalmazzák-e, vagy más megfelelő intézkedéseket hoznak. Az egyezmény számos további általános kötelezettséget és alapelvet ír elő az emberi méltóság és az egyéni autonómia védelme, valamint az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség előmozdítása tekintetében. Emellett előírja a magánélet és a személyes adatok védelmének tiszteletben tartását, az átláthatóságot, valamint az elszámoltathatóságot és a felelősségvállalást biztosító felügyeletet. Az egyik alapelv az ellenőrzött környezetekben végezhető biztonságos innovációra és kísérletezésre vonatkozik.

Az egyezmény olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek célja hozzáférhető és hatékony jogorvoslatok rendelkezésre állásának biztosítása az emberi jogoknak az MI-rendszerek életciklusán belüli tevékenységekből eredő megsértése esetén. Hatékony eljárási garanciákat és biztosítékokat is tartalmaz azon személyek számára, akiknek a jogait jelentősen érintette az MI-rendszerek használata. Emellett az egyéneket tájékoztatni kell arról, hogy MI-rendszerrel, nem pedig emberrel lépnek kapcsolatba.

Az egyezmény tartalmaz továbbá a kockázatok és a káros hatások értékelésére és mérséklésére irányuló intézkedéseket, amelyeket rendszeresen meg kell ismételni az emberi jogokra, a demokráciára és a jogállamiságra gyakorolt tényleges és lehetséges hatások azonosítása, valamint a megfelelő megelőző és mérséklő intézkedések meghozatala érdekében.

Végezetül az egyezmény előírja, hogy a részes feleinek fel kell mérniük, hogy szükség van-e tilalomra vagy moratóriumra az MI-rendszerek egyes olyan alkalmazásai tekintetében, amelyek összeegyeztethetetlenek az emberi jogok tiszteletben tartásával, a demokrácia működésével vagy a jogállamisággal.

Az egyezmény valamennyi részes felének nemzeti szinten létre kell hoznia vagy ki kell jelölnie egy vagy több, az egyezményben foglalt kötelezettségek részes felek rendelkezései megfelelő betartásának felügyeletére szolgáló hatékony mechanizmust.

A keretegyezménynek az Európai Unió nevében történő aláírásáról szóló, 2024. augusztus 28-i (EU) 2024/2218 tanácsi határozat elfogadását követően az Unió 2024. szeptember 5-én aláírta az egyezményt. Az egyezményt egyidejűleg Andorra, Kanada, Grúzia, Izland, Izrael, Japán, Liechtenstein, Montenegró, Norvégia, a Moldovai Köztársaság, San Marino, Svájc, Ukrajna, az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok is aláírta.

2025. június 3-án a Bizottság elfogadott egy tanácsi határozatra irányuló javaslatot, amelynek célja, hogy az (EU) 2024/2218 tanácsi határozatban foglalt feltételek szerint elindítsa a keretegyezmény Unió nevében történő megkötésére irányuló eljárást.

Az Unióban a keretegyezményt kizárólag a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: MI-rendelet)¹ és adott esetben más vonatkozó uniós vívmányok² révén kell végrehajtani. Az MI-rendelet a mesterséges intelligencia átfogó szabályozása azzal a céllal, hogy előmozdítsa az innovációt és a megbízható mesterséges intelligencia elterjedését, miközben védi az egészséget, a biztonságot és az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) foglalt alapvető jogokat, köztük a megkülönböztetésmentességhez és a nemek közötti egyenlőséghez való jogot. Az MI-rendelet általában teljes mértékű harmonizáción alapuló harmonizált szabályokat tartalmaz az MI-rendszerek Unióban történő forgalomba hozatalára, üzembe helyezésére és használatára vonatkozóan. Az említett szabályok a tagállamokban közvetlenül alkalmazandók, kivéve, ha az említett rendelet kifejezetten másként rendelkezik.

2.4. Az Európa Tanács tervezett ajánlása az egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról

Az ajánlás arra összpontosít, hogy az MI milyen lehetőségeket kínál az egyenlőség előmozdítására, beleértve a nemek közötti egyenlőséget is, és milyen kockázatokat jelenthet a megkülönböztetésmentesség tekintetében. Célja, hogy kiegészítse a (CETS 225. sz.) keretegyezményben a mesterséges intelligencia és az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság tekintetében meghatározott általános keretet. Az ajánlás a mesterséges intelligenciával foglalkozó bizottsággal szoros együttműködésben került kidolgozásra.

Az ajánlás a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság által 2023-ban jóváhagyott³, „*a mesterséges intelligencia-rendszerek hatásáról, az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – előmozdítása terén azokban rejlő lehetőségekről és a megkülönböztetésmentesség tekintetében általuk jelentett esetleges kockázatokról szóló tanulmányon*” alapul. A tanulmány négy egymást kiegészítő irányt azonosított a mesterséges intelligenciára vonatkozó, az emberi jogokat maximálisan érvényesítő szabályozási és szakpolitikai beavatkozás tekintetében, nevezetesen (1) a megelőzést, az átláthatóságot és az

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet).

² Különösen az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról szóló két irányelv: A Tanács (EU) 2024/1499 irányelve (2024. május 7.) a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód, a foglalkoztatás és a munkavégzés terén a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód, a szociális biztonság, továbbá az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása terén a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód tekintetében az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról, valamint a 2000/43/EK és a 2004/113/EK irányelv módosításáról; : Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1500 irányelve (2024. május 14.) a foglalkoztatás és munkavégzés terén a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség tekintetében az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról, valamint a 2006/54/EK és a 2010/41/EU irányelv módosításáról.

³ A megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányítóbizottság 2023. június 27–29-i 7. plenáris üléséről készült jelentés, CDADI (2023)13, <https://rm.coe.int/7th-plenary-meeting-27-29-june-2023-report/488010b9d5>.

elszámoltathatóságot, (2) az igazságszolgáltatáshoz és a jogorvoslati mechanizmusokhoz való hozzáférést, (3) a sokszínűséget, a befogadást, a képviselést és a részvételt, (4) a demokratikus részvételt, a nyilvánosság tájékoztatását és a kapacitásépítést.

Az érdekelt felek és az érdeklődő nagyközönég észrevételeinek összegyűjtése érdekében az Európa Tanács 2025. március 10. és 2025. április 28. között nyilvános konzultációt folytatott az ajánlástervezetről.

A szakértői bizottság 2024. szeptember 25–26-i és 2025. február 26–27-i ülésein megvitatták az ajánlástervezetet. A szakértői csoport utolsó ülésére 2025. október 7–9-én kerül sor, amelyen véglegesítik az ajánlás szövegtervezetét. Az említett ülést megelőzően július végén megküldték a csoport tagjainak az ajánlás ötödik felülvizsgált változatát (*hivatkozási szám: GEC/ADI-AI(2024)7rev5*).

Az ajánlástervezetet a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság 2024. novemberi ülésein is megvitatták, és várhatóan a két bizottság közös plenáris testületének 2025. november 18–20-i ülésén fogják jóváhagyni azt a Miniszteri Bizottsághoz való benyújtás céljából. A Miniszteri Bizottság arra törekszik, hogy 2026 tavaszáig hivatalosan elfogadja az ajánlást.

A tervezett ajánlás célja, hogy „segítse a tagállamokat az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – előmozdításában, valamint a megkülönböztetés minden formájának megelőzésében és leküzdésében valamennyi tevékenységük során, valamint a köz- és magánszektorbeli szereplők tevékenységeiben az MI-rendszerek életciklusa során”.

Az ajánlásnak nem lennének kötelező joghatásai és nem keletkeztetne jogilag kötelező erejű kötelezettségeket, és az Európa Tanács tagállamai általi önkéntes alkalmazáson alapulna. Az Alapszabály 15. cikkének b) pontjával összhangban azonban a Miniszteri Bizottság felhívhatja a tagállamok kormányait, hogy „értessék az ajánlás alapján tett lépésekről”.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A Tanács javasolja, hogy az Unió álláspontja az legyen, hogy egyetért az ajánlástervezetnek a Miniszteri Bizottság általi elfogadásával, feltéve, hogy az biztosítja az uniós vívmányokkal, különösen az MI-rendelettel való összhangot, valamint az Európa Tanács keretegyezményével való koherenciát. Az ajánlás jelenlegi tervezete (2025. júliusi ötödik felülvizsgálat) még nem teljesen következetes.

Konkrétabban, az Uniónak azzal a feltétellel kell egyetértenie az ajánlástervezet elfogadásával, hogy az ajánlás tiszteletben tartja a következő követelményeket:

1. Az MI-rendszerek életciklusán belüli szereplőket érintő intézkedések nem haladhatják meg az MI-rendeletben meghatározott kötelezettségek szintjét, amely rendelet általában teljes mértékben harmonizálja a mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályokat az Unióban, többek között az egyenlőség területén is.

Az ajánlásnak kellő rugalmasságot kell biztosítania az MI-rendelet végrehajtása során (a keretegyezmény megközelítésével összhangban),^[ÖB] ami szükségessé tenné az ajánlástervezet 7., 9., 10. és 36. pontjában szereplő „hatékony intézkedések” meghozatalának szükségességére való utalások megfelelő módosítását;

- Megfelelően módosítani kell az ajánlástervezet 9., 10.1. és 18.2. pontjában javasolt intézkedéseket az arra vonatkozó ajánlások elkerülése érdekében, hogy további pozitív kötelezettségeket vezessenek be az egyenlőségnek az MI-rendszerek szolgáltatói és alkalmazói általi előmozdításával kapcsolatosan.

- Megfelelően ki kell igazítani az ajánlástervezet 5.1. pontjának rendelkezéseit annak érdekében, hogy elkerülhető legyen az MI használatának olyan nyílt végű korlátozása, amely összeegyeztethetetlen az MI-re vonatkozó uniós szabályozással és az uniós innovációs szakpolitikával.
2. Mind terminológiai, mind tartalmi szempontból pontosítani kell az intézkedéseknek és szabványoknak az ajánlás szövegében szereplő megfogalmazását az uniós jogi kerettel való összhang és interoperabilitás biztosítása érdekében.
- Először is megfelelően ki kell igazítani a 18. pontban szereplő, az „egységes szabványokra” vonatkozó hivatkozásokat a végrehajtás megfelelő rugalmasságának biztosítása érdekében, valamint az „elfoglaltságokra” való hivatkozásokat annak érdekében, hogy az intézkedések arányosak maradjanak, és a károokra összpontosítsanak.
3. Megfelelő módon, az MI-rendelettel és a keretegyezménnyel összhangban ki kell igazítani az emberi felülvizsgálatra és fellebbezési eljárásokra vonatkozó biztosítékokat (a 16a. pont), ezáltal biztosítva a két eszköz közötti koherenciát, ugyanakkor elkerülve az MI-rendszerek szolgáltatóira vagy alkalmazóira vonatkozó, az uniós vívmányokban nem szereplő, MI-specifikus kötelezettségek bevezetését⁴.
4. Módosítani kell az ajánlástervezet 36. pontjának végén különös figyelmet igénylőként felsorolt ágazatok körét annak biztosítása érdekében, hogy az következetes legyen, és ne lépje túl az MI-rendeletben (I. és III. melléklet) meghatározott magas kockázatú területek körét, elkerülve ezáltal az abban fel nem sorolt ágazatok felvételét, vagy alternatív megoldásként átfogalmazva az ilyen hivatkozásokat a nyomkövetési intézkedések vagy más kellően rugalmas megközelítések tekintetében⁵.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”*.

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése attól függetlenül alkalmazandó, hogy az Unió tagja-e a szervnek vagy részes fele-e a megállapodásnak⁶.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak

⁴ lásd a GEC/ADI-AI(2024)7rev5 hivatkozási számú változatot.

⁵ lásd a GEC/ADI-AI(2024)7rev5 hivatkozási számú változatot.

⁶ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 64. pont.

kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”⁷.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A 2. szakaszban foglaltaknak megfelelően az ajánlást a Miniszteri Bizottságnak kell elfogadnia, amely nemzetközi megállapodás által létrehozott szerv, és az ajánlás joghatásokat válthat ki azáltal, hogy befolyásolja az MI-rendelet végrehajtásának és alkalmazásának módját.

Konkrétabban, az MI-rendelet egyes rendelkezései kifejezetten kimondják, hogy az MI-rendelet végrehajtása során figyelembe kell venni a meglévő „nemzetközi megközelítéseket” és „nemzetközi szabványokat”. Például az MI-rendelet 40. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a szabványosítási folyamat résztvevőinek figyelembe kell venniük „az MI területén meglévő, az uniós értékekkel, alapvető jogokkal és érdekekkel összhangban álló nemzetközi szabvány(okat)”. Az ajánlás iránymutatást fog meghatározni az egyenlőségnek az MI-rendszerek életciklusa során történő előmozdítására vonatkozóan, ami egyike lehet azon referenciaértékeknek, amelyek alapján a harmonizált szabványokat értékelik. Ugyanakkor a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály 56. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az MI-hivatalnak figyelembe kell vennie a „nemzetközi megközelítéseket”, amikor elősegíti az uniós szintű gyakorlati kódexek kidolgozását. A Bizottság már véglegesítette az általános célú MI-modellekre vonatkozó első gyakorlati kódexet, és úgy értékelte, hogy az megfelelő ahhoz, hogy az általános célú MI-modellek szolgáltatói igazolni tudják a MI-rendeletbe foglalt vonatkozó kötelezettségeknek való megfelelést.

Az MI-rendelet 56. cikke (6) bekezdésének első albekezdésével összhangban az MI-hivatalnak és a Testületnek rendszeresen nyomon kell követnie és értékelnie kell a gyakorlati kódexek célkitűzéseinek a résztvevők általi teljesítését, valamint az e rendelet megfelelő alkalmazásához való hozzájárulásukat.

Az ajánlás elfogadásának tervezett időpontjában már előrehaladott állapotban lesz a harmonizált szabványokkal kapcsolatos munka, és véglegesítésre kerül az MI-rendeletben szereplő, általános célú MI-modellekre vonatkozó gyakorlati kódex. Az ajánlás releváns lehet a gyakorlati kódex és a szabványok jövőbeli aktualizálása szempontjából.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegüként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

⁷ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett ajánlás kinyilvánított célkitűzése, hogy *„segítse a tagállamokat az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – előmozdításában, valamint a megkülönböztetés minden formájának megelőzésében és leküzdésében valamennyi tevékenységük során, valamint a köz- és magánszektorbeli szereplők tevékenységeiben az MI-rendszerek életciklusa során”*.

Ez összhangban van az MI-rendelet azon céljával, hogy *„javítsa a belső piac működését azáltal, hogy egységes jogi keretet állapít meg különösen a mesterséges intelligencia-rendszereknek (MI-rendszerek) az uniós értékekkel összhangban történő, Unión belüli fejlesztésére, forgalomba hozatalára, üzembe helyezésére és használatára vonatkozóan, hogy előmozdítsa az emberközpontú és megbízható mesterséges intelligencia (MI) elterjedését, miközben biztosítja az Unióban az egészség, a biztonság és az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) rögzített alapvető jogok – többek között a demokrácia, a jogállamiság és a környezetvédelem – magas szintű védelmét, hogy védelmet biztosítson az MI-rendszerek káros hatásaival szemben, továbbá, hogy támogassa az innovációt.”*

Az ajánlás nagyrészt átfedésben van az MI-rendelettel, különösen a következők tekintetében:

- Az ajánlás célja a mesterséges intelligenciából eredő egyenlőtlenség elleni küzdelem, amely hasonló az MI-rendelet célkitűzéséhez, ami az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített alapvető jogok – köztük az egyenlőséghez és a megkülönböztetésmentességhez való jog – magas szintű Unión belüli védelmének biztosítása az MI-rendszerek káros hatásaival szemben.
- Az MI-rendelet és az ajánlás (az abban foglalt intézkedések) szándékozott személyi és tárgyi hatálya lényegében azonos, nevezetesen az MI-t fejlesztő vagy alkalmazó állami és magánszereplőkre, valamint az MI-rendszerek életciklusán belüli tevékenységekre vonatkozik.
- A mesterséges intelligenciáról szóló keretegyezménnyel összhangban mind az MI-rendelet, mind az ajánlás hasonló fokozatos és differenciált megközelítést alkalmaz az MI-rendszerekre vonatkozóan;
- Az ajánlás olyan átláthatósági és (emberi) felügyeleti követelményeket határoz meg az MI-rendszerek életciklusán belüli tevékenységekből eredő megkülönböztetés azonosítására, megelőzésére és leküzdésére vonatkozóan, amelyek hasonlóak az MI-rendeletben, különösen annak 13., 14., 49., 50. és 86. cikkében foglaltakhoz;
- Az ajánlásban foglalt, a megkülönböztetés kockázatának azonosítására, értékelésére, csökkentésére és nyomon követésére vonatkozó követelmények hasonlóak az MI-rendeletben, különösen annak 9., 10., 17., 26. és 27. cikkében szereplő, a nagy kockázatú MI-rendszerek szolgáltatóira vagy alkalmazóira vonatkozó követelményeihez és kötelezettségeihez; az ajánlás szabványokkal kapcsolatos rendelkezéseket is tartalmaz, amelyek hasonlóan a 40–49. cikkben szereplő, a harmonizált uniós szabványokra vonatkozó rendelkezésekre.
- Az ajánlás a dokumentációval, az eljárási biztosítékokkal és a jogorvoslatokkal kapcsolatos intézkedéseket tartalmaz, amelyek hasonlóak az MI-rendeletben, különösen annak 11., 12., 26., 53., 85. és 86. cikkében foglaltakhoz.

- Az ajánlás meghatározza az egyenlőség általános érvényesítésének célágazatait, ami részben átfedésben van az MI-rendelet nagy kockázatú besorolásával (6. cikk, valamint I. és III. melléklet), és intézkedéseket ír elő azokon a területeken, ahol a megkülönböztetés kockázata különösen súlyos.

Az ajánlás olyan elemekre is kiterjed, amelyek azonosak a megkülönböztetésmentességre és az egyenlőségre vonatkozó uniós vívmányokkal. Ez különösen az EUMSZ 19. és 157. cikke alapján elfogadott, az egyenlőséggel foglalkozó szervekről szóló irányelvekre⁸ érvényes. Az ajánlás vonatkozó elemei a következők:

- Arra vonatkozó követelmények, hogy a tagállamok elegendő pénzügyi, emberi és technikai erőforrással lássák el az egyenlőséggel foglalkozó szerveket, és működjenek együtt velük a megfelelő jogszabályok, szakpolitikák és igazgatási, szabályozási vagy egyéb keretek kidolgozása során (az irányelvek 3. és 4. cikke szempontjából releváns);
- Átláthatósági és felügyeleti követelmények, amelyek lehetővé teszik az egyenlőséggel foglalkozó szervek számára annak vizsgálatát, hogy történt-e megkülönböztetés, és annak mérlegelését, hogy az ilyen MI-rendszerek esetében szükség van-e moratóriumra vagy tilalomra (az irányelvek 8. és 9. cikke szempontjából releváns);
- A mesterséges intelligencián alapuló megkülönböztetés áldozatainak jogaik érvényesítésében – többek között az észrevételek bíróság elé terjesztése révén – történő támogatására vagy segítésére vonatkozó követelmények (az irányelvek 6., 7., 8., 9., 10. és 11. cikke szempontjából releváns).

Bár az ajánlás célja az egyenlőség előmozdítása és a megkülönböztetés megelőzése, elsősorban az MI-rendszerek életciklusán belüli szereplőkre irányuló jogalkotási és szakpolitikai intézkedéseket tartalmaz (vö. az ajánlás 2. pontjával). Konkrétabban, a fentiek szerinti ajánlásokat fogalmaz meg az MI-rendszerek egyenlőségi hatásvizsgálataira, tanúsítására, átláthatóságára, nyomon követésére és felügyeletére vonatkozóan.

Az Unión belül az ajánlás túlnyomó része nem az összes gazdasági szereplőre alkalmazandó horizontális esélyegyenlőségi jogszabályok – például az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó jogszabályok – révén kerül végrehajtásra, hanem olyan jogszabályok révén, amelyek kifejezetten az MI-rendszereket biztosító és alkalmazó üzemeltetőkre irányulnak, nevezetesen az MI-rendelet és/vagy annak végrehajtási intézkedései révén. Az indokolás ugyanis kifejezetten elismeri, hogy a MI-rendelet már végrehajtja az ajánlások (egy részét) (vö. az indokolás (11) bekezdésével).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1500 irányelve (2024. május 14.) a foglalkoztatás és munkavégzés terén a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség tekintetében az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról, valamint a 2006/54/EK és a 2010/41/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1500, 2024.5.29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>); A Tanács (EU) 2024/1499 irányelve (2024. május 7.) a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód, a foglalkoztatás és a munkavégzés terén a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód, a szociális biztonság, továbbá az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása terén a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód tekintetében az egyenlőséggel foglalkozó szervekre vonatkozó előírásokról, valamint a 2000/43/EK és a 2004/113/EK irányelv módosításáról (HL L, 2024/1499, 2024.5.29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

Ebből következik, hogy az ajánlás súlypontja a MI-rendelet hatálya alá tartozó területhez tartozik. Az Unió által az ajánlás említett elemeivel kapcsolatban képviselendő álláspont anyagi jogalapját ezért az EUMSZ 114. cikkének kell képeznie, amely az MI-rendelet elsődleges jogalapja.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 114. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 114. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA**az Európai Unió által az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az egyenlőségről és a mesterséges intelligenciáról szóló ajánlástervezetével kapcsolatban képviselendő álláspontról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Európa Tanács célja, hogy ajánlást (a továbbiakban: ajánlás) fogadjon el a mesterségesintelligencia-rendszerek (a továbbiakban: MI-rendszer) hatásáról, az egyenlőség – többek között a nemek közötti egyenlőség – előmozdítása terén azokban rejlő lehetőségekről és a megkülönböztetésmentességgel kapcsolatban általuk jelentett esetleges kockázatokról. Az ajánlást várhatóan az Európa Tanács nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottsága és a megkülönböztetésmentességgel, sokféleséggel és befogadással foglalkozó irányítóbizottsága (a továbbiakban: irányítóbizottság) közös plenáris testületének 2025. november 18–20-i ülése fogja elfogadni, majd azt az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága hivatalosan jóváhagyja.
- (2) Az ajánlás célja, hogy részletes, egyenlőség-specifikus ajánlásoknak a tagállamok számára történő megfogalmazásával az egyenlőség elve tekintetében kiegészítse az Európa Tanács mesterséges intelligenciáról, valamint az emberi jogokról, a demokráciáról és a jogállamiságról szóló keretegyezményét (a továbbiakban: a keretegyezmény), amelyet az Unió az (EU) 2024/2218 tanácsi határozat alapján aláírt.
- (3) A keretegyezmény meghatározza azokat az általános elveket és kötelezettségeket, amelyeket a keretegyezmény részes feleinek be kell tartaniuk annak érdekében, hogy biztosítsák az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság védelmét az MI-rendszerek életciklusán belüli tevékenységekkel kapcsolatban. A Bizottság azt javasolta, hogy az Unió kösse meg a keretegyezményt⁹. A keretegyezmény megkötéséről szóló tanácsi határozatnak a Tanács általi elfogadása folyamatban van.
- (4) 2024. június 13-án az Európai Parlament és a Tanács – az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 16. és 114. cikke alapján – elfogadta az (EU) 2024/1689 rendeletet (¹⁰), amely általában teljes mértékű harmonizáción alapuló harmonizált

⁹ Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA a mesterséges intelligenciáról, valamint az emberi jogokról, a demokráciáról és a jogállamiságról szóló Európa tanácsi keretegyezménynek az Európai Unió nevében történő megkötéséről, COM(2025) 265 final.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet,

szabályokat állapít meg az MI-rendszerek Unióban történő forgalomba hozatalára, üzembe helyezésére és használatára vonatkozóan. Az említett szabályok kifejezett eltérő rendelkezés hiányában a tagállamokban közvetlenül alkalmazandók.

- (5) A keretegyezményt az Unióban kizárólag az MI-rendelet és adott esetben más releváns uniós vívmányok révén kell végrehajtani.
- (6) Helyénvaló meghatározni az Unió által az ajánlással kapcsolatban a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság közös plenáris testületének ülésén, valamint a Miniszteri Bizottságban képviselendő álláspontot, mivel az ajánlás – még ha nem is kötelező erejű – meghatározó módon befolyásolhatja az uniós szabályozás, nevezetesen a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról szóló (EU) 2024/1689 európai parlamenti és tanácsi rendelet tartalmát.
- (7) Az ajánlás személyi és tárgyi hatálya nagymértékben egybeesik az (EU) 2024/1689 rendelettel, amely általában az Unión belüli teljes mértékű harmonizáción alapuló szabályokat ír elő az MI-re vonatkozóan.
- (8) Az ajánlás elfogadása az (EUMSZ) 3. cikkének (2) bekezdése értelmében érintheti a jelenleg hatályos és a várható jövőbeli közös uniós szabályokat, vagy megváltoztathatja azok alkalmazási körét. Az Unió ezért kizárólagos külső hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az Unió nevében állást foglaljon az ajánlás elfogadása tekintetében.
- (9) Az Uniónak biztosítania kell, hogy az ajánlás összeegyeztethető legyen az uniós joggal, és az uniós szinten harmonizált valamennyi szempont tekintetében végrehajtható legyen az uniós jogrendben a meglévő uniós vívmányok, különösen az (EU) 2024/1689 rendelet, valamint az (EU) 2024/1499 és az (EU) 2024/1500 irányelv révén. Az MI-rendszerek Unión belüli, teljes mértékben harmonizált fejlesztésére és használatára vonatkozó konkrét ajánlások esetében az Uniónak törekednie kell annak biztosítására, hogy az ajánlás összhangban legyen az MI-rendelet rendelkezéseivel és az Európa Tanács mesterséges intelligenciáról szóló keretegyezményében meghatározott elvekkel.
- (10) E feltételek teljesülése esetén az ajánlás az Unió nevében jóváhagyható a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság közös plenáris testületének 2025. november 18–20-án tartandó ülésén, valamint a Miniszteri Bizottság ezt követő ülésén.
- (11) Mivel nem az Unió, hanem valamennyi tagállama tagja az Európa Tanácsnak, az Unió álláspontját tagállamai együttesen eljárva képviselik,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó bizottság és az irányítóbizottság közös plenáris testületének ülésén, valamint a Miniszteri Bizottság ülésén az Unió által képviselendő álláspont a következő: az Unió nem emel kifogást a mesterséges intelligenciáról és az

továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet) (HL L, 2024/1689, 2024.7.12.).

egyenlőségről szóló ajánlás elfogadása ellen, feltéve, hogy figyelembe veszik a következő feltételeket:

- (1) Az MI-rendszerek életciklusán belüli szereplőket érintő intézkedések nem haladhatják meg az MI-rendeletben meghatározott kötelezettségek szintjét, amely rendelet általában teljes mértékben harmonizálja a mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályokat az Unióban, többek között az egyenlőség területén is. Az ajánlásnak – a keretegyezmény megközelítésével összhangban – kellő rugalmasságot kell biztosítania a végrehajtás során. El kell kerülni, hogy további pozitív kötelezettségek bevezetését ajánlják az egyenlőségnek az MI-rendszerek szolgáltatói és alkalmazói általi előmozdításával kapcsolatosan, valamint hogy nyílt végű korlátozást írjanak elő a mesterséges intelligencia használatára vonatkozóan.
- (2) Mind terminológiai, mind tartalmi szempontból pontosítani kell az intézkedések és szabványok megfogalmazását az uniós jogi kerettel való összhang és interoperabilitás biztosítása érdekében.
- (3) Az emberi felülvizsgálatra és fellebbezési eljárásokra vonatkozó biztosítékoknak összhangban kell állniuk az MI-rendelettel és a keretegyezménnyel, ezáltal biztosítva a két eszköz közötti koherenciát, ugyanakkor elkerülve az MI-rendszerek szolgáltatóira vagy alkalmazóira vonatkozó, az uniós vívmányokban nem szereplő, MI-specifikus kötelezettségek bevezetését.
- (4) Az ajánlásban különös figyelmet igénylőként azonosított ágazatok köre nem lépheti túl az MI-rendelet szerinti magas kockázatú területek körét (I. és III. melléklet), és biztosítani kell az azokkal való összhangot. Alternatív megoldásként az ajánlásnak megfelelő módon differenciálnia kell a különböző ágazatok kezelése között a nyomonkövetési intézkedések vagy más kellően rugalmas megközelítések tekintetében.

2. cikk

Az 1. cikkben említett álláspontot az Unió azon tagállamai képviselik együttesen eljárva, amelyek tagjai az Európa Tanácsnak.

3. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*